

YAZI-Diyanet İçin İslah ve Devrim

Hamza Türkmen

26 Mayıs 2015

Mustafa Kemal'in emriyle 3 Mart 1924'te Şer'iyeye ve Evkaf Vekaleti'ne el konulduğunda Diyanet İşleri Teşkilatı kuruldu ve din hizmetleri seküler ulus devletine bağlandı. İslami hizmetleri finanse eden tüm vakıflara ve vakıf gelirlerine el konuldu.

Bu idari düzenleme, Türkiye'yi İslamî bütünlükten uzaklaştırıcı bir stratejinin parçasıydı. Zira 10 Nisan 1928'de Anayasa'dan "Türkiye Devletinin dini İslam'dır" maddesinin kaldırılmasını takiben 5 Şubat 1937'de Anayasa'da "laiklik" ilkesine yer verilince DİT (DİB), sadece halkın dar anlamda ibâdî işlerini ulusal birlik içinde yürüten, ulusal devletin bir birimi haline getirildi.

Kemalist derin devletin DİB hizmetlerini laikliğin kontrolü altında sevk ve idare etmesi, daha sonradan 1982 Anayasası'nın 136. Maddesi ile kayda bağlandı. Bu maddeye göre 'Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, laiklik ilkesi doğrultusunda...' çalışacaktı. Bu dönemde imam ve müftülere müdahaleler daha fazla artmaya başladı.

Diyanet'te ilk Başkan Rifat Börekçi, İslam'ı Kemalizmin istemi doğrultusunda yorumluyordu. Diyanet'te ıslah çabalarına yol açmaya çalışan Ahmed Hamdi Akseki ve onun izinde sahih İslami telakkilerin güç kazanması için çırpınan Hayrettin Karaman ve çizgisinin dirayetli çabaları da oldu. İslah çizgisinin ağırlığını hissettirdiği Diyanet'teki 16 kişilik Fetva Kurulu (Diyanet İşleri Yüksek Kurulu), 28 Şubat paşalarının zorlamasına, tarihselci ve modernist ilahiyatçıların ayartıcı demagogilerine pabuç bırakmadı, korkuyu yenip 'başörtüsünün farz olduğu'nu ilan etti.

Ve Diyanet'teki bu haysiyetli yaklaşım şimdiki Başkan Mehmet Görmez ile birlikte kimliğini kurumlaştırıyor. Ama Diyanet'te sığınmacı, mezhepçi, modernist hatta laik birçok din görevlisi de bulunuyor. Oysa 633 no.lu DİB Kanunu'nun 5. Maddesi'ne göre Diyanet İşleri Yüksek Kurulu 'İslam dininin temel bilgi kaynaklarını ve metodolojisini..' vd. baz alarak görüş bildirmek ve dinî soruları cevaplandırma durumundadır. Bu bağlam da laiklik aşar.

CHP ve MHP Anayasa'nın 136. Maddesine sıkı sıkıya bağlılıklarını ilan ederken, HDP'in İslami bütünlüğe karşıtlığı kurumun kaldırılması istemine kadar ulaşıyor. Gülen Ekibi dâhil bu ulusalcı partiler, AK Parti'nin 7 Haziran Genel Seçimleri'nde 136. Madde'nin İslam'a aykırı boyutunu da kaldıracak şekilde Anayasa'yı değiştirebilecek oranda oy almasından korkmaktadırlar.

Ahmet Davutoğlu yeni Hükümet'te DİB'i Başbakan'a bağladı. Bu statü, Diyanet'i resmi ideolojinin şemsiyesi altına almayı değil, kurumun itibarını artırmaya yönelik bir tutumdur.

Ayrıca Davutoğlu Başbakan olduğunda ilk beyanatlarında, DİB'in başlangıçta dinî hayatı devlet tarafından kontrol altında tutmak için ulusal yapı olarak örgütlendiğini; oysa şimdi dinî hayatı bu kalıplar içinde tutmanın mümkün olmadığını belirtmişti.

Diyanet için iki hedef önemlidir:

1. Muhkem nassların öncülüğünde ıslah ve mezhepler üstü bir metodoloji,

2. Özerklik devrimi.

Gerek fitratımızı ve inanç özgürlüğümüzü yasaklayan veya örten sınırları zorlayarak, gerek 633. No.lu kanunun 5. Maddesi'nde belirtilen 'İslam dininin temel bilgi kaynaklarını ve metodolojisini' baz alarak Diyanet içinde gerçek 'âlimler'i ve 'muslihun'u bekleyen görev, Kur'an'ın muhkem ayetlerini ve aslı Kur'an'da olan Mütevatir Sünnet'i temel ölçü edinen bir metodoloji inşasına ve ıslah kadrolarının güçlendirilmesine gidilmesidir.

Diyanet'in özerkleşmesi ise devrim hedefidir. Gasp edilen tüm vakıflarımızın ve vakıf gelirlerimizin 'faizsiz' iadesi; iade edilen mekânların gelirlerinin yönetimiyle ilgili şeffaflığı esas alan bir vakıf, âkil ve ehil vakıf yönetiminin oluşturulması ve tüm DİB görevlerinin giderlerinin bu kurumun tarihi gelirleri ile karşılanması.

Geriye kalan açıklama ve taleplerimiz ise seçim sonrasında...

<https://www.haksozhaber.net/diyanet-icin-islam-ve-devrim-29108yy.htm>